

“Klusējošā paciente” piezogas jums gluži kā biedējoša ēna vāji izgaismotā ielā. Alekss Maiklīdess ir radījis pilnīgi oriģinālu un aizraujošu psiholoģisku mistēriju – tik neierastu, tik unikālu, ka tā būtu pelnījusi kļūt par jauna žanra aizsācēju. Izlasīju to divos vakaros un izbaudīju ikkatru pārsteidzošo pavērsienu. Lappuses sakarsīs no jūsu pirkstu straujajiem pieskārieniem, tās pāršķirot.

Deivids Baldači

Brīnišķīga jauna balss. Ieklausieties tajā! Tā jums pavēstīs biedējošu un aizraujošu stāstu. Romāns “Klusējošā paciente” uzbur ainu, pamazām pārņemot jūs savā varā. Dodiet tam iespēju...

Breds Melcers

Vēl tikai vienu nodaļu. Vēl vienu. Un tad es apstāšos. Kad būsiet paņēmuši rokās “Klusējošo pacientī”, jūs uzrunāsiet sevi tieši tādiem vārdiem, tomēr beigās padosieties un turpināsiet lasīt līdz neticami spožajam noslēguma secinājumam: lai cik labs detektīvs jūs arī būtu, iznākumu paredzēt nebūs jūsu spēkos...

Emilija Koha

Varbūt “Klusējošā paciente” tiešām ir debijas romāns, tomēr, to lasot, jūtama meistara klātbūtne.

BBC Culture

Es tiešām biju šokēta par to, ka pat nenojautu atrisinājumu, taču nekad iepriekš neesmu bijusi priecīgāka par savu kļūdīšanos. Patiesi iespaidīga grāmata. Ļoti iesaku!

Karolīna Dž. Tjūdora

Alex Michaelides

THE SILENT PATIENT

Alekss Maiklīdēss

KLUSĒJOŠĀ PACIENTE

No angļu valodas tulkojusi Maija Opse

821.111-31
Ma 260

Alex Michaelides

THE SILENT PATIENT

Copyright © Alex Michaelides 2019
First published in Great Britain in 2019 by Orion Books,
an imprint of The Orion Publishing Group Ltd.
Vākam izmantoti attēli © 3DDock/depositphotos.com;
peshkova//depositphotos.com

Visi tēli, kas minēti šajā grāmatā, izņemot tos, kuri publiski zināmi, ir autora iztēles radīti, un jebkāda līdzība ar reālām personām, dzīvām vai mirušām, ir pilnīgi nejauša.

Natālijas Kugajevskas vāka dizains

Alekss Maiklīdēss

KLUSĒJOŠĀ PACIENTE

Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja VIJA KILBLOKA
Projektu vadītāja *Una Orinska*
Redaktore *Margita Krasnā*
Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,
Rīgā, LV-1010. Red. nr. T-583.
Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Maija Opse, 2019

© Mākslinieciskais noformējums, literārā apdare, izdevums latviešu valodā,
Apgāds Zvaigzne ABC, 2019
ISBN 978-9934-0-8393-8

Maniem vecākiem

Bet kāpēc viņa nerunā?

Eiripīds, *Alkestīda*

PROLOGS

Alīšas Berensones dienasgrāmata

14. jūlijs

Nezinu, kāpēc es to visu rakstu.

Tā nav taisnība. Varbūt zinu, tikai negribu nevienam to atzīt, arī pati sev ne.

Nezinu pat, kā lai to nosaucu – to, ko rakstu. Izklausās pārāk pretenciozi, ja mēģinu to saukt par dienasgrāmatu. Man jau nemaz tā īsti nav, ko teikt. Anna Franka rakstīja dienasgrāmatu, Semjuels Pīpss – ne jau es. “Žurnāls” savukārt skan pārāk akadēmiski. Tā, it kā man būtu pienākums tajā katru dienu kaut ko ierakstīt, bet es to negribu darīt – ja tas kļūš par obligāti veicamu darbu, man agri vai vēlu apniks.

Varbūt labāk iztikt bez nosaukuma. Kaut kas, vārdā nenosaukts, kurā es šad un tad kaut ko ierakstīšu. Tā man patīk labāk. Tiklīdz izdomājam nosaukumus, mēs vairs neredzam lietas kopumā, nesaskatām būtību. Fokusējam uzmanību uz to vienu vārdu; patiesībā tas nosauc tikai mazu daļiņu, aisberga

redzamo daļu. Nekad neesmu mācējusi virpināt vārdus – es domāju vizuāli, savā iztēlē radu attēlus –, tāpēc nekad nebūtu iedomājusies sākt rakstīt, ja ne Gabriels.

Pēdējā laikā jūtos pavisam nomākta, un tam ir vairāki iemesli. Biju iedomājusies, ka man itin labi izdodas to noslēpt, bet viņš pamanīja – nu protams, viņš pamana visu. Gabriels pajautāja, kā sokas gleznošana, un es atbildēju, ka nesokas. Viņš ielēja man glāzē vīnu, un es apsēdos pie virtuves galda, bet viņš gatavoja vakariņas.

Man patīk vērot, kā Gabriels rosās virtuvē. Viņš ir tik gracioss – elegants, gandrīz kā baletdejojotājs, tik organizēts. Pretēji man. Ap mani vienmēr valda nekārtība.

“Pastāsti!” viņš aicināja.

“Nav nekā, ko stāstīt. Reizēm es vienkārši mēdzu iestrēgt pati savās domās. Jūtos tā, it kā man būtu jāizbrien vesela dubļu jūra.”

“Kāpēc tu nemēģini to visu uzrakstīt uz papīra? Pierakstīt? Varbūt tas palīdzētu.”

“Jā, droši vien. Es mēģināšu.”

“Miļā, nesoli neko. Izdari tā!”

“Izdarīšu.”

Viņš atkal un atkal man atgādināja, bet es nelikos ne zinis. Un tad pēc pāris dienām viņš man uzdāvināja šo nelielo bloknotu, lai es sāktu tajā rakstīt. Melni ādas vāki un biezas, baltas lapas. Es pārļaidu roku pirmajai lappusei, izbaudīdama tās gludo virsmu, tad uzasināju zīmuli un sāku rakstīt.

Viņam, protams, bija taisnība. Es jau tagad jūtos labāk – iespēja visu uzrakstīt uz papīra sniedz man atvieglojuma sajūtu, ļauj paust emocijas, izpausties. Kaut kas līdzīgs psihoterapijas seansam.

Gabriels to skaļi nepateica, bet es jutu, ka viņš par mani raizējas. Un, ja gribu būt pavisam godīga – laikam jau vismaz šeit es varu tāda būt –, īstais iemesls, kādēļ piekritu rakstīt šo

dienasgrāmatu, bija vēlēšanās nomierināt viņu un pierādīt, ka ar mani viss ir kārtībā. Nevaru pārdzīvot, ka viņš par mani uztraucas. Nekādā gadījumā negribu, lai viņš manis dēļ ciestu vai būtu nelaimīgs, nevēlos viņu sāpināt. Es tik ļoti mīlu Gabrielu. Viņš pavisam noteikti ir mana mūža lielākā mīlestība. Mīlu viņu tik visaptveroši, nebeidzami, ka dažkārt šī mīlestība draud mani iznīcināt. Dažreiz man ienāk prātā...

Nē, nerakstīšu neko vairāk.

Šeit tiks pierakstītas tikai priecīgās domas un idejas, kuras iedvesmo mani mākslā, attīsta manī radošumu. Pierakstīšu tikai pozitīvās un priekpilnās domas, tikai tās, kuras ir pilnīgi normālas.

Šeit nav vietas trakām iedomām.

Pirmā daļa

Tas, kuram dotas acis, lai redzētu, un ausis, lai dzirdētu, var pārlicināties, ka neviens mirstīgais nespēj glabāt noslēpumu. Arī tad, ja lūpas klusē, pirksti plāpā; caur ikvienu poru sūcas ārā nodevība.

Zigmunds Freids, *Ievadlekcijas psihoanalīzē*

Alīša Berensone nogalināja savu vīru trīsdesmit triju gadu vecumā.

Viņi bija precējušies septiņus gadus. Abi piederēja pie mākslas pasaules: Alīša bija gleznotāja, bet Gabriels – slavens modes fotogrāfs. Viņam piemita īpatnējs stils – Gabriels savās fotogrāfijās atainoja pusizkāmējušas, puskailas sievietes savādos, tām neglaimojošos rakursos. Kopš autora nāves fotogrāfiju cena ir kļuvusi astronomiska. Godīgi sakot, man viņa bildes šķiet diezgan seklas un virspusīgas. Tās nestāv ne tuvu Alīšas labāko darbu nesamākslotajai kvalitātei. Protams, es nepārzinu mākslu tik labi, lai varētu spriest, vai Alīša Berensone kā gleznotāja izturēs laika pārbaudi. Viņas talantu vienmēr aizēnos viņas bēdīgā slava, tāpēc nav viegli būt objektīvam. Un jūs man pārņemtu neobjektivitāti. Tādēļ varu jums piedāvāt tikai savu viedokli – tādu, kāds nu tas ir. Un manā uztverē Alīša bija savā ziņā ģeniāla. Nemaz nerunājot par gleznotājas tehniskajām iemaņām, varu teikt, ka viņas darbiem piemīt gluži vai pārdabiska spēja piesaistīt skatītāja uzmanību – gan drīz vai tā, it kā kāds sagrābtu aiz rīkles un turētu kā skrūvspīlēs.

Gabriels Berensons tika nogalināts pirms sešiem gadiem. Tolaik viņš bija četrdesmit četrus gadus vecs. Viņu nogalināja divdesmit piektajā augustā – tā bija neparasti karsta vasara, varbūt arī jūs atceraties; tajā vasarā tika reģistrēts ne viens